

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2016
SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa, 1. variants**

Vārds _____
Uzvārds _____
Klase _____
Skola _____

**Lasīšana un valodas kompetence
Izlasi tekstu un veic 1. uzdevumu!**

Aizpilda skolotājs:

Pirms vācu ierašanās Latvijā 12. gs. savā nozarē lielus panākumus ir sasnieguši latviešu rotu gatavotāji. Latviešu sudraba un bronzas, kā arī citu materiālu rotas šai laikā ir ļoti vērtīgas. Rīgā līdz pat 17. gs. strādā latviešu saktu kalēji, kuriem ir tiesības gatavot un tirgoties tikai ar pašu gatavotām saktām, gredzeniem un spraudēm. Latviešu saktu kalēju brālības¹ šrāgas² apstiprinātas 1512. gada 29. maijā. Tās nosaka, ka saktu kalēja amats jāmacās trīs gadus un pēc tam vēl vienu gadu jākalpo par zelli³. Tad amata vecākā mājā jāizstrādā meistara darbs – trijkāršā sakta, platā sakta un gredzens. Ja darbs ir kārtīgi veikts, uzņem amata meistaros. Kad saktu kalējs iestājas amatā, viņam jāsamaksā sešas Rīgas markas par svecēm, amata brāļi jāuzciens ar mucu alus un šķiņķi, kā arī jāievēro amata noteikumi. Latviešu saktu kalēju darbs šai nozarē beidzas 17. gs., kad to pārņem vācu zeltkaļi, kas turpmākajos gados pārkāpj zeltkaļu šrāgu pamata noteikumu – nedrīkst latviešu sudraba saktās ievietot krāsotos stiklus.

(J. Straubergs „Sen to Rīgu daudzinaja”)

¹ – amatnieku organizācija feodālajā Rīgā

² – kādas brālības pieņemti statūti, kas noteica brālības mērķus, dalībnieku pienākumus un uzvešanos sanāksmēs un mielastos

³ – cilvēks, kas beidzis noteiktu apmācību, algots strādnieks, kas strādā meistara vadībā, vidējā amatnieku kvalifikācijas pakāpe

1. uzdevums (5 punkti). Atzīmē ar „X” pareizo atbildi!

N.p.k.	Apgalvojums	Jā	Nē	Nav minēts
1.	Latviešu rotkaļi 12. gs. rotas izgatavo tikai no sudraba un bronzas.			
2.	Latviešu saktu kalēju šrāgas pieņemtas 16. gadsimtā.			
3.	Zellis ir puisis, kas mācījies saktu kalēja amatu un strādā meistara uzraudzībā.			
4.	Par saktu kalēja meistarū var kļūt trijos gados.			
5.	Vācu zeltkaļi Rīgā 17. gadsimtā izmanto latviešu saktu paraugus, izstrādājot saktas zeltā.			

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

1.4. _____

1.5. _____

Kopā par 1. uzd.: _____

5. uzdevums (3 punkti). Pabeidz iesāktos teikumus, ievērojot nosacījumus! Izmanto informāciju no teksta!

Nosacījums	Teikums, kas jāturpina
Vienkāršs paplašināts teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	Jaunekļi bērziņus izrotāja ar
Salikts teikums	Sacensību dalībnieki pāršķeļ kāpostgalvu,

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

Kopā par
5. uzd.:

6. uzdevums (3 punkti). Izskaidro tekstā pasvītrotā vārda nozīmi! Uzraksti teikumu, kurā šis vārds lietots citā nozīmē!

Vārds	Nozīmes skaidrojums	Teikums, kurā vārds lietots citā nozīmē
pavadīja		

6.1. _____

6.2. _____

6.3. _____

Kopā par
6. uzd.:

7. uzdevums (3 punkti). Raksturo Maija grāfa titula ieguvējus viduslaikos, nosaucot vienu īpašību un pamatojot to!

Īpašība – _____

Pamatojums. _____

7.1. _____

7.2. _____

7.3. _____

Kopā par
7. uzd.:

8. uzdevums (5 punkti). Aizpildi tabulu par Maija grāfa svētku svinēšanu viduslaikos, izmantojot informāciju no teksta!

Laika posms, kad rīkoti	No _____ gadsimta līdz _____ gadam.
Organizatori	
Svētku mērķis	
Trīs svētku tradīcijas	1. 2. 3.
Viens uzdevums, kas jāveic Maija grāfa titula pretendētam	

8.1. _____

8.2. _____

8.3. _____

8.4. _____

8.5. _____

Kopā par
8. uzd.:

9. uzdevums (4 punkti). Izvēlies vienu no apgalvojumiem un pamato to! Atzīmē (✓) izvēlēto! Atbildi raksti pilnos teikumus 30–40 vārdu apjomā!

❖ Maija grāfa svētkus, manuprāt, mūsdienās ir nepieciešams saglabāt.

❖ Maija grāfa svētkus, manuprāt, mūsdienās nav nepieciešams saglabāt.

9.1. _____

9.2. _____

Kopā par
9. uzd.:

**Iepazīsties ar situāciju un informāciju par Rīgas vēstures un kuģniecības muzeju!
Veic 10. un 11. uzdevumu!**

Japāņu žurnāliste viesosies Rīgā no sestdienas, 7. oktobra, līdz nākamās nedēļas piektdienai. Šajā laikā viņa plāno apmeklēt Rīgas vēstures un kuģniecības muzeju. **Vai žurnālistes ielānotais realizēsies?**

RĪGAS VĒSTURES UN KUĢNIECĪBAS MUZEJS

Palasta iela 4 (Rīgas Doma ansamblis), Rīga
T. 67356676, 67211358
www.rigamuz.lv

01.10.–30.04.
T, C, Pk, S, Sv – **11.00–17.00**
01.05.–30.09.
Katru dienu – **11.00–17.00**

Vecākais publiskais muzejs Latvijā un viens no vecākajiem Eiropā, kura pirmsākumi meklējami 1773. gadā. Atrodas Vecrīgā, ievērojamā 13.–20. gs. arhitektūras pieminekļī – Rīgas Doma ansablī. Muzeja ekspozīcijas 16 zāles iepazīstina ar Rīgas rašanos un attīstību vairāk nekā 800 gadu laikā, kā arī kuģniecību Latvijas teritorijā no 10. gs. līdz mūsu dienām.

- **Janvāris–decembris.** „Mēneša eksponāts”. Katru mēnesi apskatāms viens īpašs priekšmets no muzeja kolekcijām.
- **13. jūnijs–15. septembris.** Izstāde „Mākslinieki Rīgai. No Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja krājuma”.
- **17. augusts.** Rīgas svētku programma muzejā „Rīgas gadsimtu stāsti: fakti, leģendas, mūzika un deja”.

10. uzdevums (3 punkti). Apvelc „Jā” vai „Nē” katrai iecerei! Uzraksti pamatojumu!

Žurnālistes ielānotais	Jā / Nē	Pamatojums
1. Apmeklēt muzeju 10. oktobrī.	Jā / Nē	
2. Aplūkot īpašu priekšmetu no muzeja eksponātiem.	Jā / Nē	
3. Apmeklēt izstādi „Mākslinieki Rīgai”.	Jā / Nē	

10.1. _____

10.2. _____

10.3. _____

Kopā par
10. uzd.: _____

11. uzdevums (3 punkti). Ar atzīmē, kuram valodas funkcionālajam stilam atbilst teksts par Rīgas vēstures un kuģniecības muzeju! Pamato savu izvēli!

- Daiļliteratūras Lietišķo/darījumu rakstu Populārzinātniskais
- Publicistiskais Sarunvalodas

11.1. _____

11.2. _____

11.3. _____

Kopā par
11. uzd.: _____

Pamatojums _____

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2016
SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa, 1. variants**

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

Klausīšanās

Izlasi uzdevumus! (Laiks – 1 minūte.)

Klausoties tekstu, izpildi 1.–5. uzdevumu! (Teksts skanēs divas reizes.)

1. uzdevums (3 punkti). Apvelc pareizās atbildes burtu!

1. Cik kaķu bija Maurīcija ģimenē?

- a) 4 kaķi
- b) 5 kaķi
- c) 6 kaķi

2. Ko Maurīcija tēvs darīja vasarā?

- a) gādāja malku
- b) zvejoja zivis
- c) gādāja malku un zvejoja zivis

3. Kurš bērns ģimenē bija Maurīcijs?

- a) vecākais
- b) vidējais
- c) jaunākais

Aizpilda skolotājs:

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

Kopā par 1. uzd.: _____

2. uzdevums (8 punkti). Izlasi apgalvojumus un ar „X” atzīmē precīzāko atbildi!

Apgalvojums	Jā	Nē	Nav minēts
Maurīcija mamma bija dzirnavniece.			
Maurīcijam astē iesietā lente bija sarkana.			
Rotaļu laikā ar māsām Maurīciju pārņēma kauns.			
Maurīcija māsām patika dižoties ar savām rotaslietām.			
Maurīcijs kopā ar citiem jaunekļiem brīvajā laikā spēlējās Torņkalnā.			
Maurīcijs un viņa draugi pārrunāja savas nākotnes profesijas.			
Maurīcijs, klausoties Toma stāstus, bija sajūsmā.			
Jūrniekiem vienīgais dzeramais ūdens bija jūras ūdens.			

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

2.4. _____

2.5. _____

2.6. _____

2.7. _____

2.8. _____

Kopā par 2. uzd.: _____

3. uzdevums (1 punkts). Ar atzīmē, kurā nozīmē tekstā tiek lietots vārdu savienojums „likt aiz auss”!

Pamanīt

Labi iegaumēt

Saklausīt

3. _____

Uzmanību! Turpinājums nākamajā lappusē!

Tirraksts.

Kritērijs	Temata izpratne (3)	Personiskā attieksme (2)	Teksta uzbūve (2)	Rindkopas (1)	Apjoms (1)	Vārdu krājums (3)	Ortogrāfija (4)	Interpunkcija (4)	Kopā (20)
Punkti									

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2016
SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa, 2. variants**

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

**Lasīšana un valodas kompetence
Izlasī tekstu un veic 1. uzdevumu!**

Aizpilda skolotājs:

Pirms vācu ierašanās Latvijā 12. gs. savā nozarē lielus panākumus ir sasnieguši latviešu rotu gatavotāji. Latviešu sudraba un bronzas, kā arī citu materiālu rotas šai laikā ir ļoti vērtīgas. Rīgā līdz pat 17. gs. strādā latviešu saktu kalēji, kuriem ir tiesības gatavot un tirgoties tikai ar pašu gatavotām saktām, gredzeniem un spraudēm. Latviešu saktu kalēju brālības¹ šrāgas² apstiprinātas 1512. gada 29. maijā. Tās nosaka, ka saktu kalēja amats jāmacās trīs gadus un pēc tam vēl vienu gadu jākalpo par zelli³. Tad amata vecākā mājā jāizstrādā meistara darbs – trijkāršā sakta, platā sakta un gredzens. Ja darbs ir kārtīgi veikts, uzņem amata meistaros. Kad saktu kalējs iestājas amatā, viņam jāsamaksā sešas Rīgas markas par svecēm, amata brāļi jāuzciens ar mucu alus un šķiņķi, kā arī jāievēro amata noteikumi. Latviešu saktu kalēju darbs šai nozarē beidzas 17. gs., kad to pārņem vācu zeltkaļi, kas turpmākajos gados pārkāpj zeltkaļu šrāgu pamata noteikumu – nedrīkst latviešu sudraba saktās ievietot krāsotos stiklus.

(J. Straubergs „Sen to Rīgu daudzinaja”)

¹ – amatnieku organizācija feodālajā Rīgā

² – kādas brālības pieņemti statūti, kas noteica brālības mērķus, dalībnieku pienākumus un uzvešanos sanāksmēs un mielastos

³ – cilvēks, kas beidzis noteiktu apmācību, algots strādnieks, kas strādā meistara vadībā, vidējā amatnieku kvalifikācijas pakāpe

1. uzdevums (5 punkti). Atzīmē ar „X” pareizo atbildi!

N.p.k.	Apgalvojums	Jā	Nē	Nav minēts
1.	Latviešu saktu kalējiem ir tiesības pārdot tikai pašu izgatavotas rotaslietas.			
2.	Šrāgas ir sanāksmes, kad kopā pulcējas viena amata pārstāvji.			
3.	Meistardarbu zellis var izgatavot jebkurā vietā.			
4.	Par saktu kalēja amata meistarū var kļūt četros gados.			
5.	18. gadsimtā vācu zeltkaļi turpina gatavot latviešu saktas.			

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

1.4. _____

1.5. _____

Kopā par 1. uzd.: _____

5. uzdevums (3 punkti). Pabeidz iesāktos teikumus, ievērojot nosacījumus! Izmanto informāciju no teksta!

Nosacījums	Teikums, kas jāturpina
Vienkāršs paplašināts teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	Mūsdienās Maija grāfu titulu ir ieguvuši
Salikts teikums	Sacensību dalībniekam jāvelta dzeja daiļajai dāmai,

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

Kopā par
5. uzd.:

6. uzdevums (3 punkti). Izskaidro tekstā pasvītrotā vārda nozīmi! Uzraksti teikumu, kurā šis vārds lietots citā nozīmē!

Vārds	Nozīmes skaidrojums	Teikums, kurā vārds lietots citā nozīmē
loks		

6.1. _____

6.2. _____

6.3. _____

Kopā par
6. uzd.:

7. uzdevums (3 punkti). Raksturo mūsdienās Maija grāfa titula ieguvējus, nosaucot vienu īpašību un pamatojot to!

Īpašība – _____

Pamatojums. _____

7.1. _____

7.2. _____

7.3. _____

Kopā par
7. uzd.:

8. uzdevums (5 punkti). Aizpildi tabulu par Maija grāfa svētku svinēšanu mūsdienās, izmantojot informāciju no teksta!

Laika posms, kad rīkoti	No _____ gada līdz _____ gadam.
Organizators	
Svētku mērķis	
Trīs svētku tradīcijas	1. 2. 3.
Viens uzdevums, kas jāveic Maija grāfa titula pretendenta	

8.1. _____

8.2. _____

8.3. _____

8.4. _____

8.5. _____

Kopā par
8. uzd.:

9. uzdevums (4 punkti). Izvēlies vienu no apgalvojumiem un pamato to! Atzīmē (✓) izvēlēto! Atbildi raksti pilnos teikumos 30–40 vārdu apjomā!

❖ Maija grāfa svētkus, manuprāt, mūsdienās ir nepieciešams saglabāt.

❖ Maija grāfa svētkus, manuprāt, mūsdienās nav nepieciešams saglabāt.

9.1. _____

9.2. _____

Kopā par
9. uzd.:

Iepazīsties ar situāciju un informāciju par Mencendorfa namu! Veic 10. un 11. uzdevumu!

Nīderlandes žurnāliste viesosies Rīgā no svētdienas, 10. aprīļa, līdz nākamās nedēļas piektdienai. Šajā laikā viņa plāno apmeklēt Mencendorfa namu. **Vai žurnālistes ieplānotais realizēsies?**

MENCENDORFA NAMS	
Grēcinieku iela 18, Rīga T. 67212951, 67222636 www.mencendorfanams.com	01.10.–1.05. T, C, Pk, S, Sv – 11.00–17.00 02.05.–30.09. Katru dienu – 10.00–17.00
<p>Muzejs iepazīstina ar 17.–18. gs. turīga rīdzinieka sadzīves kultūras tradīcijām. Apmeklētāji var pacieerties senajā veikala telpā, virtuvē, vairākās istabās, kā arī ielūkoties vēsturiskajās pagraba velvēs un romantiskajos bēniņos, kur mājvietu radušas izstāžu zāles.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13. aprīlis–23. maijs. Izstāde „Nīderlandiešu flīzes”. • 7. jūnijs–7. augusts. Fotogrāfa Ilgvara Gradovska darbu izstāde „Mans laiks cilvēku zemē”. • 15. septembris–15. decembris. Izstāde „Mežģīnes”. 	

10. uzdevums (3 punkti). Apvelc „Jā” vai „Nē” katrai iecerei! Uzraksti pamatojumu!

Žurnālistes ieplānotais	Jā / Nē	Pamatojums
1. Apmeklēt Mencendorfa namu 12. aprīlī.	Jā / Nē	
2. Aplūkot un iepazīt dažādu meistarų darinātās mežģīnes.	Jā / Nē	
3. Apskatīt savu tautiešu darinājumus.	Jā / Nē	

10.1. _____

10.2. _____

10.3. _____

Kopā par
10. uzd.:
_____**11. uzdevums (3 punkti). Ar atzīmē, kuram valodas funkcionālajam stilam atbilst teksts par Mencendorfa namu! Pamato savu izvēli!**

- Daiļliteratūras
 Lietišķo/darījumu rakstu
 Populārzinātniskais
 Publicistiskais
 Sarunvalodas

11.1. _____

11.2. _____

11.3. _____

Kopā par
11. uzd.:

Pamatojums _____

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2016
SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa, 2. variants**

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

Klausīšanās

Izlasi uzdevumus! (Laiks – 1 minūte.)

Klausoties tekstu, izpildi 1.–5. uzdevumu! (Teksts skanēs divas reizes.)

1. uzdevums (3 punkti). Apvelc pareizās atbildes burtu!

1. Cik bērnu bija Maurīcija vecākiem?

- a) divi
- b) trīs
- c) četri

1.1. _____

2. Ko Maurīcija tēvs darīja ziemā?

- a) gādāja malku
- b) zvejoja zivis
- c) gādāja malku un zvejoja zivis

1.2. _____

3. Ar ko kopā tēvs devās mežos cirst malku?

- a) ar Maurīciju un Tomu
- b) ar Tomu
- c) ar kaimiņiem

1.3. _____

Kopā par
1. uzd.: _____

2. uzdevums (8 punkti). Izlasi apgalvojumus un ar „X” atzīmē precīzāko atbildi!

Apgalvojums	Jā	Nē	Nav minēts
Maurīcija tēvs bija zvejnieka dēls.			
Rotaļājoties māsas Maurīcijam apsēja lenti.			
Rotaļu laikā ar māsām Maurīcijs bija laimīgs.			
Maurīcija māsām patika pārspīlēti rotāties.			
Maurīcijs kopā ar citiem jaunekļiem brīvajā laikā spēlējās pie Māras dīķa.			
Maurīcijs un viņa draugi sacentās izveicībā.			
Toms informēja Maurīciju par jūrnieka darba trūkumiem.			
Sausiņi un bojāta gaļa bija jūrnieku ikdienas pārtika.			

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

2.4. _____

2.5. _____

2.6. _____

2.7. _____

2.8. _____

Kopā par
2. uzd.: _____

3. uzdevums (1 punkts). Ar atzīmē, kurā nozīmē tekstā tiek lietots vārdu savienojums „neizgāja no prāta”!

- Vairs par to nedomāja Bieži par to domāja Neatcerējās

3. _____

Uzmanību! Turpinājums nākamajā lappusē!

Klausīšanās daļas turpinājums!

4. uzdevums (2 punkti). Ar atzīmē, vai tu piekrīti Maurīcijam, ka „tālumsplaušana” ir muļķīga nodarbe! Pamato savu atbildi!

 Piekrītu, Nepiekrītu,

jā _____

5. uzdevums (3 punkti). Vai Toma stāstītais aizrāva Maurīciju? Pamato atbildi!

Rakstīšana

Izvēlies vienu no uzdevumiem un uzraksti tekstu (apjoms – 130–150 vārdu)! Uzraksti arī darba virsrakstu!

- Uzraksti pārdomu darbu par brīvā laika nodarbēm, kas tevi spēj aizraut stundām ilgi!
- Uzraksti vēstījumu „Piedzīvojums pilsētas/novada/pagasta svētkos”!
- Uzraksti pasaku, kurā apstiprinās vārdi „Tās tālās zemes un svešās pilsētas neizgāja no prāta”!

Uzmetums.

4.1. _____

4.2. _____

Kopā par
4. uzd.:

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

Kopā par
5. uzd.:

Tirraksts.

Kritērijs	Temata izpratne (3)	Personiskā attieksme (2)	Teksta uzbūve (2)	Rindkopas (1)	Apjoms (1)	Vārdu krājums (3)	Ortogrāfija (4)	Interpunkcija (4)	Kopā (20)
Punkti									

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2016
DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA**

Vērtēšanas kritēriji

Lasīšana un valodas kompetence*

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritēriji un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
1.	1.1.–1.5. Prot atrast detalizētu informāciju un/vai to pārveidot.	5	10.13. 10.16. 10.17.	I	1. v. <i>Nē, jā, jā, nē, nav minēts.</i> 2. v. <i>Jā, nē, nē, jā, nav minēts.</i>
2.	2.1. Prot rakstīt biežāk lietotos 3. konjugācijas darbības vārdus. 2.2. Prot rakstīt lietvārdus, kuros patskanis <i>u</i> un līdzskanis / vienā zilbē. 2.3. Prot rakstīt biežāk lietotos svešvārdus.	3	11.13.	I	
3.	3.1–3.2. Izprot vārddarīšanu.	2	11.14.	II	1. v. <i>vieta – novietot</i> 2. v. <i>darbs – nodarboties</i>
4.	4.1. Prot izveidot jautājuma teikumu. 4.2. Prot rakstīt jautājuma teikumu bez pareizrakstības kļūdām. 4.3. Prot izveidot izsaukuma/ vēlējuma teikumu. 4.4. Prot rakstīt izsaukuma/ vēlējuma teikumu bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1 1	11.11. 11.12. 11.13.	II	<i>Beigu pieturzīmes lietojums ietekmē pareizrakstības vērtējumu.</i>
5.	5.1. Prot izveidot vienkāršu paplašinātu teikumu ar vienlīdzīgajiem teikuma locekļiem. 5.2. Prot izveidot saliktu teikumu. 5.3. Prot rakstīt abus teikumus bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1	11.12. 11.13.	II	<i>Punktu par pareizrakstību iegūst, ja uzrakstīti abi teikumi bez pareizrakstības kļūdām. Ja uzrakstīts tikai viens teikums, tad pareizrakstību nevērtē.</i>
6.	6.1. Prot izskaidrot vārdu nozīmi tekstā. 6.2. Prot iesaistīt vārdu teikumā citā nozīmē nekā tekstā. 6.3. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1	11.15. 11.12. 11.13.	II	<i>Vārds var būt izskaidrots vienā vārdā vai vārdu savienojumā, vai teikumā atbilstoši tekstam. Teikumā vārdam jebkurā formā jābūt iesaistītam citā nozīmē nekā tekstā. Var būt arī homonīmi.</i>
7.	7.1. Prot nosaukt īpašību. 7.2. Prot pamatot nosaukto īpašību atbilstoši tekstam. 7.3. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1	10.16. 10.17. 11.13.	II	<i>Īpašība var būt izteikta gan ar īpašības vārdu, gan ar lietvārdu. Pamatojumam jābūt saistītam ar nosaukto īpašību un tekstu.</i>
8.	8.1.–8.5. Prot atrast detalizētu informāciju.	5	10.13. 10.16.	I	8.1. <i>Punktu saņem, ja pareizi norādīts gan sākuma, gan beigu laiks.</i> 8.4. <i>Punktu saņem, ja visas trīs atbildes ir pareizas.</i>

9.	9.1. Vērtē tekstā ietverto informāciju un izmanto to savā darbībā. 9.2. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	2 2	10.16. 11.12. 11.13.	III	<i>Ja apjoms ir līdz 20 vārdiem, uzdevumu nevērtē.</i> 9.1. <i>Par argumentētu atbildi pilnos teikumos – 2 p.</i> <i>Par daļēji argumentētu atbildi nepilnos teikumos – 1 p.</i> 9.2. <i>0–1 kļūda – 2 p.</i> <i>2–3 kļūdas – 1 p.</i> <i>4 un vairāk kļūdu – 0 p.</i>
10.	10.1.–10.3. Prot sistematizēt informāciju un izdarīt secinājumus.	3	10.16. 10.20.	III	<i>Punktu iegūst par precīzi aizpildītu rindu (apgalvojums un pamatojums).</i> 1. v. <i>Nē – O. slēgts. Jā – ekspozīcija visu gadu. Nē – izstāde līdz 15.09.</i> 2. v. <i>Nē – O. slēgts. Nē – neatbilst laiks. Jā – atbilst laiks.</i>
11.	11.1. Prot noteikt valodas funkcionālo stilu. 11.2. Prot pamatot. 11.3. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1	11.6. 11.13.	II	<i>Lietiško rakstu stils.</i> <i>Ja stils nosaukts neprecīzi, par pamatojumu punktu neiegūst.</i>

Klausīšanās

Par katru pareizu atbildi – 1 p.

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritērijs un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Atbildes		Piezīmes
					1. v.	2. v.	
1.	1.1.–1.3. Prot atrast detalizētu informāciju.	3	10.6.	I	c	c	
					b	a	
					c	c	
2.	2.1.–2.8. Prot pārveidot dzirdēto informāciju.	8	10.6.	II	Nē	Nav minēts	
					Nav minēts	Jā	
					Jā	Nē	
					Jā	Jā	
					Nē	Nē	
					Jā	Jā	
					Nē	Nē	
3.	Izprot vārdu savienojuma pārnesto nozīmi.	1	10.6. 11.15	II			
4.	4.1. Vērtē tekstā ietverto informāciju un izmanto to savā darbībā. 4.2. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1	10.16.	II		<i>Vērtē tikai pamatojumu atbilstoši skolēna izvēlētajai atbildei.</i>	
		1	11.13.				
5.	5.1. Vērtē tekstā ietverto informāciju. 5.2. Izmanto informāciju domas pamatošanai. 5.3. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1	10.6.	II			
		1	10.9.				
		1	11.13.				

*Kopsavilkuma tabulā iegūtie punkti par pareizrakstības normu ievērošanu tiks aprēķināti atsevišķi no pārējām valodas prasmēm.

Rakstīšana

(Sk. „Tekstveides vērtēšanas kritēriji”)

Kritērijs	Vērtēšanas kritēriji un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
Temata izpratne	Veido rakstīto tekstu atbilstoši tematam.	3	10.3. 10.18. 11.5.	III	
Personiskā attieksme	Domas un jūtas atklāj precīzi, skaidri izsaka personisko attieksmi.	2	10.3.	III	
Teksta uzbūve	Ievēro teksta uzbūves principus (virsraksts, ievads, iztirzājums, nobeigums).	2	10.20. 11.4.	III	
Rindkopas	Ievēro rindkopas, tās savstarpēji saista.	1	10.20.	II	
Apjoms	Ievēro darba apjomu.	1	10.18	II	
Vārdu krājums	Prot izmantot savā tekstā bagātu vārdu krājumu un daudzveidīgas teikumu sintaktiskās konstrukcijas. Prot ievērot savu stilu, izmantot izteiksmīgu valodu.	3	11.11 12.5.	III	
Ortogrāfija	Prot veidot savu tekstu bez ortogrāfijas kļūdām apgūtā mācību satura robežās.	4	11.13.	II	Vērtē tikai apgūtās ortogrammas un interpunkcijas normas.
Interpunkcija	Prot veidot savu tekstu, pieļaujot ne vairāk kā vienu interpunkcijas kļūdu apgūtā mācību satura robežās.	4	11.12.	II	

Runāšana

Par katru kritēriju – maksimāli 5 p. (Sk. „Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji” diagnosticējošā darba programmā)

Kritērijs	Vērtēšanas kritēriji	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
Saturs	Veido runu atbilstoši tematam, izmanto pārliecinošus argumentus, skaidri izsaka personisko attieksmi.	5	10.3. 10.11. 11.3. 11.5.	III	Veidojot stāstījumu par grāmatu, skolēnam nav obligāti jāievēro programmā piedāvātais plāns.
Stāstījuma loģiskums	Precīzi izplāno runu: ievads, galvenā daļa, nobeigums. Prot skaidri attīstīt galveno domu.	5	10.9. 11.4.	III	
Pašizteiksme	Prot veidot runu individuālā stilā, tā ir dabiska, nesamākslota. Ievēro pareizrūnas prasības, lieto atbilstošas intonācijas.	5	11.13.	III	
Vārdu krājums	Prot izmantot savā runā bagātu vārdu krājumu, precīzi izvēlas un lieto vārdus, runā tēlainā valodā.	5	11.13. 11.16.	III	

Tekstveides vērtēšanas kritēriji (20 p.)

Kritērijs/ Punkti	0	1	2	3	4
Temata izpratne	Temats nav izprasts.	Aptuvenus temata izklāsts, virspusēja temata izpratne.	Saturs daļēji atbilst tematam, iespējams temata paplašinājums vai sašaurinājums, novirze no temata.	Saturs atbilst tematam.	
Personiskā attieksme	Trūkst personiskās attieksmes.	Jūtama personiskā attieksme.	Domas un jūtas atklātas precīzi, ir personiskā attieksme.		
Teksta uzbūve	Nav vairāku teksta daļu.	Nav kādas no teksta daļām.	Ir ievēroti teksta uzbūves principi (virsraksts, ievads, iztirzājums, nobeigums).		
Rindkopas	Nav ievērots dalījums rindkopās.	Ievērots dalījums rindkopās (vismaz 3 rindkopas) un to savstarpējā saistība.			
Apjoms	0–129	130 un vairāk			
Vārdu krājums	Ierobežota leksika. Vārdu krājums traucē uztvert domu.	Vienkāršota leksika. Vienveidīgas teikumu konstrukcijas.	Tematam atbilstoša leksika. Pamatā dažādu konstrukciju teikumi.	Bagāta leksika, precīzi izvēlēti vārdi un daudzveidīgas teikumu sintaktiskās konstrukcijas. Ievēro savu stilu, izmanto izteiksmīgu valodu.	
Ortogrāfija	6 un vairāk kļūdu	4–5 kļūdas	3 kļūdas	2 kļūdas	1 kļūda
Interpunkcija	8 un vairāk kļūdu	6–7 kļūdas	4–5 kļūdas	2–3 kļūdas	1 kļūda

* Ja teksta apjoms ir mazāks par 75 vārdiem, kļūdu skaitu reizina ar 2 (piem., 3 ortogrāfijas kļūdas – $3 \times 2 = 6$, skolēns saņem 0 punktu).

Ortogrāfiju un interpunkciju vērtē tikai apgūtā mācību satura robežās.

Klausīšanās teksts

Es piedzimu Torņkalnā godīgā kaķu ģimenē, melns kā ogle, tikai pašā astes galā dažas bal-
tas spalvas. Vecāki man deva vārdu Maurīcijs. Mans tēvs bija zvejnieks, viņam piederēja pašam
sava laiva; no agra pavasara līdz pat vēlam rudenim viņš meta tīklus un vilka bagātus lomus –
lašus, vēdzeles, zušus un nēģus, bet no rudens pēdējām dienām, kad upi ledū iekala lausks, līdz
pavasara pirmajām dienām kopā ar tuvējo māju kaķiem devās tālos mežos cirst kokus malkai.
Māte, lepnā Māras dzirnavnieka meita, kopa māju, mums bija govys un kaza, savs sakņu dārzs,
māte šaudījās kā atspole, rūpju viņai netrūka. Ģimenē bez manis, pastarīša, bija vēl divas kaķu
meitenes, krietni vecākas par mani, un vecākais brālis Toms, kurš brauca uz kuģiem un mājās
iegriezās tikai ziemās.

Es, pastarītis, biju mīlēts bērns, nekā man netrūka, ne tēva gādības, ne mātes rūpju. Tikai
tās māsas! To nu gan bija par daudz!

It kā mājās trūktu rotaļlietu, viņas man uzgērba kleitu un iesēja astē lenti. Lai gan es brēcu
tā, ka ausis plīsa pušu, māsas mani sēdināja leļļu ratos un vizināja. Kāds kauns! Reiz, glābdamies
no abu māsu uzmācības, es lēcu no viena virtuves plaukta uz otru un ievēlos zupas katlā, kas
burbuļoja uz pavarda! Negribu lielīties, bet jau pēc mirkļa es izlēcu no katla ar krietnu gaļas ga-
balu zobos.

Drīz māsām radās citas intereses, viņas lika man mieru un, gredzenus ķepās samaukušas,
žvadzošām kreļļu virtenēm ap kaklu, augu dienu tērgāja ar draudzenēm, mezdamas ziņkārotus
skatienus uz kaķu jaunsungiem, kas turpat, Daugavmalā, sacentās tik muļķīgā nodarbībā kā
tālumsplaušanā.

Pieaugot mani kā puiša cilvēku tādas muļķības neinteresēja. Tikko pagadījās kāds brīvāks
brīdis, kad varēju pamukt no garlaicīgām lietām – tādas pavisam droši bija dārza ravēšana un
ūdens stiepšana laistīšanai – mēs kopā ar kaimiņmāju jaunekļiem pulcējāmies Daugavmalā,
paukojāmies ar koka zobeniem, sacentāmies, kurš ātrāk un augstāk uzrāpsies kokos vai tālāk
aizlēks. Garlaicīgi nekad nebija, stundām ilgi mēs varējām skaļi sapņot par to, ko darīsim, kad
izaugsim. Es paziņoju, ka kļūšu par jūrnieku tāpat kā mans vecākais brālis Toms un apbraukāšu
visu pasauli.

Klausoties Toma stāstos, man aizrāvās elpa, acis mirdzēja. Jā, es noteikti kļūšu par jūrnieku!
Velti Toms mani brīdināja, ka nav maizes bez garozas, stāstīja par smago darbu, par nedēļām,
kad, kuģim iekļūstot bezvēja joslā, bija jāiztiek ar sausiņiem un bojātu gaļu, dzeramais ūdens bijis
jātaupa, jo tas, aiz borta, dzeršanai nederot, esot kā tīrais sāls... Un katrs tevi, kuģapuiku, izkalpi-
na, nē, viegls tas darbs neesot, to lai es liekot aiz auss. Es māju ar galvu, jā, jā, tie ugunsvēmēju
kalni jeb vulkāni, tās tālās zemes un svešās pilsētas neizgāja no prāta.

(Pēc J. Zvirgzdiņa)